

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/117/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120010409
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3120010409.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. decembra 2023 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.X.XXXX v C., trvale bytom C., D. E. XXXX/XX, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/59/2022 zo dňa 29.11.2023 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť prokurátora z a m i e t a, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/59/2022 zo dňa 29.11.2023 bolo rozhodnuté nasledovne (citácie):

Podľa § 290 ods. 1 Tr. poriadku, § 281 ods. 1 Tr. poriadku a § 9 ods. 1 písm. f) Tr. poriadku sa zastavuje trestné stíhanie obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX, pre skutok právne posúdený ako prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. zákona, na skutkovom základe, že

v rôznom čase v období od mesiaca máj 2019 až minimálne do dňa 30.10.2019 viackrát počas dňa vyhľadával osobnú blízkosť C. F., a to tak, že na OMV zn. OPEL, ale aj rôznych iných značiek, opakovane, takmer denne prechádzal popri jej bydlisku v C. G. H. I. E. X, pričom sa pozeral do jej okna, a keď sa nesvietilo, hneď poškodenej telefonoval kde je a prečo nie je doma s deťmi, a vypytoval sa, kde je, či nie je opitá, čo bolo minimálne 30x v priebehu uvedeného obdobia, neustále obťažoval poškodenú telefonátmi, kedy sa jej opakovane pýtal, kde je a keď mu povedala je, tak ju prišiel skontrolovať,

- dňa 13.10.2019 v čase okolo 19:00 hod. keď obvinený priviezol a odovzdal, deti poškodenej, po čom išla s nimi na návštevu k susede a obvinený videl, že nie je doma, tak jej min 5x volal na mobil, pričom na poškodenú kričal že je alkoholička, aby padala domov a starala sa mu o deti, lebo zavolá policajtov,

- dňa 16.10.2019 o 18.30 hod. priviezol pred bytovku na ul. I. X svoje maloleté deti, ktoré odovzdal matke - poškodenej C. F., na ktorú začal kričať, že je alkoholička, že sa nevie postarať o deti, po čom, keď poškodená prešla s deťmi pred susednú krčmu, obvinený 3x prešiel na aute okolo nej a kontroloval ju a keď bola pri vchode do bytovky vykrikoval na ňu "no konečne, a staraj sa mi poriadne o moje deti, lebo zavolám na teba políciu",

- dňa 24.10.2019 okolo 17:00 hod. obvinený volal poškodenej, ktorá bola s jej deťmi na ihrisku v Trenčíne na Ostrove, ktorej sa okrem iného pýtal s kým tam je a keď mu povedala, že to jej vec, do 10 min tam prišiel a zobral si svoje deti s tým, že ich bude mať do rána ďalšieho dňa a o 07:15 hod. jej ich privezie, po čom ako sa rozišli obvinený min 5x volal poškodenej s tým, že či je doma, aby deťom zakývala z okna a keď to odmietla vulgárne jej nadával, po čom asi o 18:30 hod. po návšteve rodičov vyšla s kamarátkou

na terasu podniku U Žembera v C. G. H. J. A. K. L., načo jej obvinený písal SMS, že prečo nezakývala deťom, že sa môže hanbiť, že krčma jej je prednejšia ako deti, po čom tam prišiel pod zámienkou, že deti sú choré,

- dňa 26.10.2019 okolo obeda si prišiel obvinený k poškodenej pre ich deti s tým, že ich bude mať do večera dňa 27.10.2019, po čom dňa 27.10.2019 o 07:00 hod. volal poškodenej, že jej hneď vezie deti s tým, že to nie je len sa ožierať, popri tom jej vulgárne nadával, načo keď mu poškodená napísala, že dohoda bola večer, že nie je doma, obvinený jej že si nemala rodiť deti, že je lacná prostitútka a že musela byť riadne ožratá, teda poškodenú obťažoval, obmedzoval a kontroloval ju s kým sa stretáva, v dôsledku čoho nemala riadny život,

pretože nebol daný súhlas poškodenej s trestným stíhaním obvineného.

Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor v zákonnej lehote sťažnosť. V jej písomných dôvodoch vyjadril nesúhlas s odôvodnením napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa pri výklade, že bývalý druh je osobou, voči ktorej má poškodený ako svedok právo odoprieť výpoveď, z ktorého dôvodu považoval uznesenie za nesprávne. Poukázal na to, že z obsahu trestného oznámenia, zápisnice o výsluchu poškodenej, zápisnice o výsluchu svedka, zápisnice o výsluchu obvineného, ako aj z ostatných listinných dôkazov vyplýva, že obžalovaný je vo vzťahu k poškodenej C. F. v postavení bývalého druha. Právo odoprieť výpoveď sa vzťahuje len na druha a nie na bývalého druha, preto neboli splnené podmienky na to, aby sa na trestné stíhanie vyžadoval súhlas poškodenej. S poukazom na tieto okolnosti považoval záver súdu prvého stupňa za nesprávny. Bývalý druh je v zmysle § 127 ods. 5 Tr. zák. blízkou osobou, ale nie osobou, voči ktorej má svedok právo odmietnuť výpoveď. Ďalej uviedol, že zastaviť trestné stíhanie z dôvodu nevyjadrenia sa poškodeného k súhlasu s trestným stíhaním obžalovaného je možné iba vtedy, ak poškodený bol výslovne požiadany o vyjadrenie sa k súhlasu s trestným stíhaním obžalovaného a súhlas na jeho stíhanie nedal. Pokiaľ súd zistí, že poškodený nebol riadne poučený a požiadany o výslovné vyjadrenie, či dáva alebo nedáva súhlas na trestné stíhanie obžalovaného, mal rozhodnúť o vrátení veci do prípravného konania s tým, že vyžiadanie súhlasu nebolo vykonané podľa zákona a treba uvedený nedostatok odstrániť. Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a uložil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že samosudca súdu prvého stupňa z hľadiska procesného postupu postupoval správne, keď rozhodol o zastavení trestného stíhania obžalovaného A. B. z dôvodu, že nebol daný súhlas poškodenej s trestným stíhaním.

V tejto súvislosti súd prvého stupňa v podstate rešpektoval už krajským súdom vyslovený právny názor, pričom v písomnom odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne rozpísal nielen priebeh konania po podaní prvej obžaloby na súd, ale rozviedol aj dôvody, pre ktoré považoval za nevyhnutné rozhodnúť o zastavení trestného stíhania obžalovaného po podaní druhej obžaloby. Najskôr poukázal na už vyslovený názor krajského súdu v tejto veci v uznesení sp. zn. 23To/42/2022 zo dňa 25.4.2022 nasledovne:

Z popisu jej pomeru voči obžalovanému - že ide o bývalého druha a otca spoločných detí, s ktorým žila v spoločnej domácnosti, by však podľa názoru krajského súdu bolo možné vysloviť dôvodne záver o tom, že by v prejednávanej veci mala právo ako svedok odoprieť výpoveď, pretože by svojou výpoveďou mohla spôsobiť nebezpečenstvo trestného stíhania obžalovanému ako osobe v inom ako rodinnom (teda obdobnom) pomere tak, že by jeho ujmu právom pocítovala ako vlastnú (obdobne porovnaj právny názor iného senátu krajského súdu vyslovený v uznesení sp. zn. 3To/20/2021 zo dňa 15.03.2021), pretože táto ujma by sa mohla prostredníctvom spoločných detí „preniesť“ v konečnom dôsledku aj na ňu. Obžalovaný mal totiž podľa jej vyjadrení vykonávať aj osobnú starostlivosť o spoločné deti a mal si plniť aj svoju vyživovaciu povinnosť. Napokon by bolo možné hovoriť aj o prípadnej psychickej ujme na strane spoločných detí, ktorá by sa mohla prejaviť v súvislosti s vedeným trestným stíhaním obžalovaného.

Následne súd prvého stupňa uviedol nasledovné:

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že mal byť žiadaný v tomto prípade súhlas poškodenej, ktorý nebol daný v súlade so zákonom. Je potrebné uviesť, že prvotne bola vec na súde vedená pod sp. zn. 2T/31/2020. Dňa 02.04.2020 súd vydal v danej veci trestný rozkaz (č. l. 278), pre podanie odporu súd nariadil hlavné pojednávanie, na ktorom dňa 18.10.2023 (č. l. 325) požiadala prokurátorka o odročenie z dôvodu, že zväžia späťvzatie obžaloby. Obžaloba bola vzatá späť dňa 08.02.2022 (č. l. 326), na čo súd následne uznesením zo dňa 17.02.2022 (č. l. 328) zobral na vedomie späťvzatie obžaloby a vec vrátil do prípravného konania. Do tohto momentu nebol zo strany poškodenej udelený súhlas s trestným stíhaním obžalovaného. Po vrátení veci do prípravného konania bol dňa 08.06.2022 vykonaný opätovný výsluch poškodenej C. F. (č. l. 349), kde na strane 10 zápisnice poškodená udelila súhlas s trestným stíhaním obžalovaného.

Vyššie uvedený postup je však podľa názoru súdu procesne nesprávny a pre jeho nezákonnosť nemožno prihladať na dodatočné udelenie súhlasu poškodenej. V prvom rade je nutné uviesť, že súd postupoval procesne nesprávne, keď zobral podľa § 239 ods. 1 Tr. poriadku na vedomie späťvzatie obžaloby a vec vrátil do prípravného konania. V zmysle § 239 ods. 1 Tr. poriadku môže prokurátor zobrať obžalobu späť do začatia hlavného pojednávania, resp. ak bol v danej veci vydaný trestný rozkaz, môže v zmysle § 355 ods. 1 Tr. poriadku vziať obžalobu späť do času kým sa trestný rozkaz nedoručí obvinenému, jeho obhajcovi alebo prokurátorovi. Späťvzatie obžaloby však bolo urobené až po doručení trestného rozkazu týmto osobám. Trestný rozkaz bol doručený dňa 06.04.2020 prokurátorovi, dňa 09.04.2020 obžalovanému a 16.04.2020 obhajkyni (č. l. 279), pričom obžaloba bola vzatá späť až 08.02.2022 (č. l. 326). Z uvedeného teda plynie, že vec nemala byť v zmysle zákona vrátená do prípravného konania a zároveň pri správnom procesnom postupe malo byť trestné stíhanie bez ďalšieho zastavené podľa § 241 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku s použitím § 215 ods. 1 písm. d) Tr. poriadku z dôvodu podľa § 9 ods. 1 písm. f) Tr. poriadku.

Krajský súd ďalej dodáva, že zotrváva na svojom právnom názore vyslovenom v tejto veci (a rovnaký názor bol vyslovený i vo veci vedenej na súde pod sp. zn. 3To/20/2021) s tým, že v prejednávanom prípade sa nepochybné vyžadoval súhlas poškodenej s trestným stíhaním obžalovaného z dôvodov, ako je už uvedené vyššie.

Krajský súd ďalej považuje za správny aj ten záver súdu prvého stupňa, v ktorom konštatoval, že po nezákonom postupe súdu prvého stupňa ohľadom vrátenia veci do prípravného konania nebolo možné už prihladať na dodatočne udelený súhlas poškodenej s trestným stíhaním obžalovaného.

K nesprávnemu procesnému postupu súdu prvého stupňa sa už krajský súd vo svojom predchádzajúcom uznesení sp. zn. 23To/42/2022 vyjadril nasledovne:

Samosudkyňa súdu prvého stupňa potom nariadila hlavné pojednávanie (obvinený sa bude ďalej označovať ako „obžalovaný“), ktoré aj začalo dňa 03.08.2021, nakoľko v tento deň zisťovala, či sa naň ustanovili osoby, ktoré boli na hlavné pojednávanie predvolané alebo o ňom upovedomené, a overila ich totožnosť, ako to jednoznačne vyplynulo zo zápisnice o hlavnom pojednávaní, ktorá sa o tomto úkone spísala (viď č.l. 318). Keďže tento „procesný postup“ má nasledovať až po tom, ako predseda senátu (samosudca) oznámením veci, ktorá bude prejednávaná, začne hlavné pojednávanie (poukazujúc pritom na slovo „potom“ a jeho význam v celom kontexte ustanovenia § 255 ods. 1 Tr. por.), má krajský súd za to, že hlavné pojednávanie v tejto veci začalo dňa 03.08.2021.

Z hľadiska vyššie uvedeného potom samosudkyňa súdu prvého stupňa nemohla zobrať napadnutým uznesením na vedomie späťvzatie obžaloby zo strany prokurátorky až pre dve zákonné prekážky, keď pred týmto späťvzatím:

- už bol trestný rozkaz doručený všetkým oprávneným osobám (§ 355 ods. 7 Tr. por.), ktorá skutočnosť nastala ako prvá, a
- už bolo začaté hlavné pojednávanie (§ 255 ods. 1 Tr. por.).

Z týchto dôvodov krajský súd považuje sťažnostné námietky obžalovaného inak za dôvodné s tým, že súd prvého stupňa nemal na späťvzatie obžaloby zo strany prokurátorky „nijako reflektovať“ a mal

pokračovať v konaní, prípadne mohol toto jej podanie posúdiť podľa obsahu ako ustúpenie od obžaloby podľa § 239 ods. 2 Tr. por.

Krajský súd z uvedených dôvodov vyslovuje právny záver, že pokiaľ sa vec vrátila do prípravného konania v rozpore so zákonom, ktorý bol porušený v neprospech obžalovaného, nie je možné následne akceptovať dodatočne udelený súhlas poškodenou s jeho trestným stíhaním, ktorá skutočnosť oproti jeho predchádzajúcemu postaveniu, kedy súhlas udelený nebol, svedčí v jeho neprospech. Obdobne možno v tomto smere poukázať nepriamo aj na tzv. „teóriu ovocia (plodov) z otráveného stromu“, kedy by mal zjavne nezákonný postup orgánov činných v trestnom konaní s „posvätením“ súdu (späťvzatie obžaloby prokurátorom a kladné rozhodnutie súdu v štádiu, kedy to už nebolo možné) legalizovať ich pochybenia a zadovážiť si týmto nesprávnym postupom zákonnú podmienku pre trestné stíhanie obžalovaného v zmysle § 211 Tr. por., čo je ale podľa názoru krajského súdu neprípustné.

Pri správnom procesnom postupe malo byť totiž už trestné stíhanie obžalovaného súdom prvého stupňa po podaní prvej obžaloby zastavené, prípadne mohol súd posúdiť podanie prokurátorky ako ustúpenie od obžaloby a mal obžalovaného v celom rozsahu oslobodiť spod obžaloby.

Keďže sa tak v danom priebehu konania nestalo, nie je možné už v tomto štádiu konania naprávať vyššie uvedené pochybenia, a preto správne súd prvého stupňa rozhodol o zastavení trestného stíhania obžalovaného A. B. z dôvodu jeho neprípustnosti, keďže absentoval súhlas poškodenej s jeho trestným stíhaním.

Z takto rozvedených dôvodov preto krajský súd sťažnosť prokurátora podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.